

Sygn. akt I C 345/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 października 2015 r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący – SSR Lidia Kopczyńska

Protokolant - Elżbieta Marciniak

po rozpoznaniu w dniu 5 października 2015 r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. B.

przeciwko (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę

orzeka

I. zasądza od pozwanego (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na rzecz powoda S. B. kwotę 1089,95 zł netto (jeden tysiąc osiemdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt pięć groszy) z ustawowymi odsetkami od dnia 4 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty;

II. w pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. koszty związane ze sporządzeniem opinii przejmują na rachunek Skarbu Państwa;

IV. pozostałe koszty postępowania znosi między stronami.

Sygn. akt I C 345/14

UZASADNIENIE

Powód S. B. pozwem z dnia 4 kwietnia 2014 r. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) sp. z (...). w W. kwoty 2600 zł brutto z odsetkami ustawowymi od dnia 21 marca 2014 r. do dnia zapłaty. Ponadto powód wniósł o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że zawarł z pozwanym 2 umowy zlecenia: nr (...), na podstawie których świadczył pracę w okresie od 12 lutego 2014 r. do 21 marca 2014 r. Z dniem 24 marca 2014 r. powód rozwiązał umowę nr (...) poprzez złożenie pisemnego oświadczenia. Wezwał pozwanego do wypłacenia należności w kwocie 2600 zł. W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty pozwany złożył oświadczenie, że rozwiązanie umowy dokonane przez powoda jest bezskuteczne ponieważ nie została wskazana przyczyna rozwiązania umowy. Równocześnie pozwany złożył oświadczenie o rozwiązaniu umowy ze skutkiem natychmiastowym oraz obciążył powoda karą w kwocie 8400 zł z powodu ciężkiego naruszenia umowy poprzez nieprzestrzeganie procedur obowiązujących w zakładzie i kradzież 75 metrów kabla o wartości 7500 zł. Powód nie zgodził się z tymi zarzutami i wniósł o wypłatę wynagrodzenia w wysokości wynikającej z łączących strony umów.

Pozwana (...) sp. z (...) w W., reprezentowana przez radcę prawnego M. K., wносиła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pozwana spółka potwierdziła, że w dniach 12 lutego 2014 r. oraz 16 marca 2014 r. zawarła z powodem umowy zlecenia o numerach: (...), na podstawie których pozwana zleciła powodowi wykonywanie obowiązków polegających na konserwacji i naprawie instalacji elektrycznych urządzeń służących do regulacji folii pozwanej. Podniosła również, że powód dokonał kradzieży kabla na szkodę pozwanej. Natomiast pozwana spółka zaprzeczyła jakoby powód rozwiązał z dniem 24 marca 2014 r. umowę nr (...), gdyż w piśmie tym powód nie wskazał ważnych powodów, a tylko istnienie takich powodów uzasadniało rozwiązanie umowy. Natomiast pozwana spółka pismem z dnia 26 marca 2014 r. rozwiązała umowę nr (...) z powodu nieprzestrzegania przez S. B. procedur obowiązujących w zakładzie i dopuszczenia się kradzieży 75 m kabla o łącznej wartości 7500 zł. Ponadto pozwana obciążyła powoda karą umowną w kwocie 8400 zł. Po zliczeniu kary umownej i odszkodowania powód był dłużnikiem w łącznej kwocie 15900 zł i taką kwotę pozwana potrąciła z przysługującego powodowi wynagrodzenia w kwocie 1609,95 zł za wykonaną na rzecz pozwanej pracę w ramach umowy nr (...). Ponieważ kwota należna pozwanej jest wyższa od dochodzonej pozwem przez powoda, roszczenie nie jest zasadne.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12 lutego 2014 r. (...) sp. z oo. w W. zawarli umowę zlecenia nr (...). Umowa obowiązywała w okresie od 12 lutego 2014 r. do 15 marca 2014 r. W ramach umowy S. B. zobowiązał się do wykonywania czynności polegających na przeglądzie, konserwacji i naprawie instalacji elektrycznych urządzeń służących do regranulacji folii zleceniodawcy. Za wykonanie zlecenia zleceniodawca zobowiązał się wypłacić wynagrodzenie w kwocie (...) zł brutto miesięcznie w terminie 20 dni od daty wystawienia rachunku. Strony ustaliły, że umowa może być rozwiązana w każdym czasie za porozumieniem stron. Zleceniobiorca zastrzegł sobie możliwość rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku naruszenia przez zleceniobiorcę warunków umowy, a w szczególności w przypadku utraty uprawnień do wykonywania umowy lub wykonywania jej w stanie nietrzeźwości. W przypadku rozwiązania umowy z tych powodów, zleceniobiorca miał zapłacić zleceniodawcy karę umowną w wysokości 5-krotnego wynagrodzenia (dowód: umowa k. 6-7 akt).

W dniu 16 marca 2014 r. powód zawarł z pozwaną spółką umowę zlecenia nr (...) . Umowa obowiązywała w okresie od 16 marca 2014 r. do 15 kwietnia 2014 r. Warunki umowy były takie same jak w umowie nr (...) (dowód: umowa k. 8-9 akt).

Do wykonania umowy zlecenia powód powinien mieć uprawnienia nadane przez (...). W chwili zawierania umów powód dysponował takimi uprawnieniami i ma je w dalszym ciągu. Nie świadczył pracy będąc w stanie nietrzeźwości. Jedyń zarzut do jego pracy dotyczył dokonanej przez niego kradzieży kabla (dowód: zeznania S. B. k. 72-74 akt).

S. B. wraz z M. D. w dniach 18-19 marca 2014 r. ukradli kabel elektryczny na szkodę pozwanej spółki. Do popełnienia tego czynu powód S. B. przyznał się w sprawie Ds. 1158/14/D prowadzonej przez Prokuraturę Rejonową w Ciechanowie (dowód: kserokopia postanowienia k. 99 akt).

W dniu 24 marca 2014 r. powód złożył w biurze spółki oświadczenie o rozwiązaniu umowy zlecenia zawartej w dniu 16 marca 2014r. (dowód: kserokopia oświadczenia k. 10 akt, zeznania świadka K. G. k. 111-112 akt).

Pismem z dnia 27 marca 2014 r. S. B. wezwał pozwaną spółkę do wypłacenia kwoty 2600 zł brutto, w terminie 7 dni, tytułem wynagrodzenia za pracę w okresie od 12 lutego 2014 r. do 21 marca 2014 r. (dowód: wezwanie k. 11-12 akt).

Pozwana spółka pismem z dnia 26 marca 2014 r. rozwiązała umowę nr (...) z powodu nieprzestrzegania przez S. B. procedur obowiązujących w zakładzie i dopuszczenia się kradzieży 75 m kabla o łącznej wartości 7500 zł. Ponadto pozwana obciążyła powoda karą umowną w kwocie 8400 zł. Wobec tego, że powód był dłużnikiem w łącznej kwocie

15900 zł, pozwana oświadczyła, że dokonuje potrącenia przysługującego powodowi wynagrodzenia w kwocie 1609,95 zł za wykonaną na rzecz pozwanej pracę w ramach umowy nr (...) (dowód: wypowiedzenie k. 13 -14 akt).

Pismem z dnia 2 kwietnia 2014r. S. B. skorygował swoje wcześniejsze wypowiedzenie umowy z dnia 16 marca 2014r. w ten sposób, że wskazał jako przyczynę rozwiązania umowy niewypłacenie mu należności za pracę świadczoną na podstawie umowy nr (...) (dowód: pismo k. 17-18 akt).

S. B. został oskarżony o to, że w okresie od 18 do 19 marca 2014 r. na terenie firmy (...) sp. z oo. działając wspólnie i w porozumieniu z inną ustaloną osobą zabrali w celu przywłaszczenia przewody elektryczne o oznaczeniu (...) o łącznej długości około 32 m i łącznej wartości 1200 zł na szkodę firmy (...) sp. z oo. Sąd Rejonowy w Ciechanowie prawomocnym wyrokiem z dnia 14 października 2014. wydanym w sprawie II K 804/14 uznał S. B. za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu i wymierzył mu karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem kary na okres próby 3 lat. Sąd na podstawie art. 72§2 k.k. zobowiązał S. B. do naprawienia szkody w 1/2 części poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonej spółki (...) kwoty 600 zł w terminie 6 miesięcy od uprawomocnienia się wyroku. Wyrok jest prawomocny od 22 października 2014 r. (dowód: odpis wyroku k. 109 akt).

Powód przepracował dla pozwanego 1 miesiąc i 8 dni. Za wykonaną pracę powodowi należało się: za okres od 12 lutego 2014 r. do 28 lutego 2014 r. kwota 1092 zł brutto i za okres od 1 marca 2014 r. do 19 marca 2014 r. kwota 1200 zł brutto tj. łącznie kwota 2292 zł brutto (dowód: opinia biegłego z zakresu rachunkowości W. J. k. 125-132 akt).

Pozwany przyznał, że powód przepracował w marcu 2014 r. 15 dni i jego wynagrodzenie za marzec powinno wynosić 1200 zł brutto. Spółka za marzec 2014 r. wyliczyła wynagrodzenie w kwocie 1120 zł brutto i od takiej kwoty odprowadziła należności publicznoprawne w kwocie 304,52 zł. Zatem za marzec 2014 r. do ewentualnej wypłaty pozostaje kwota 895,47 zł netto. Za luty 2014 r. pozwana odprowadziła i zapłaciła należności publicznoprawne w wysokości 297,52 zł i do ewentualnej wypłaty pozostaje kwota 794,48 zł netto. Łącznie daje to kwotę 1689,95 zł netto (dowód: dowody wpłat i wyliczenia należności k. 141-147 akt).

Pismem z dnia 27 maja 2015 r. Spółka złożyła oświadczenie o dokonaniu potrącenia wierzytelności w kwocie 600 zł z tytułu naprawienia szkody określonej wyrokiem z dnia 14 października 2014 r. wydanym w sprawie II K 804/14 (dowód: oświadczenie k. 140 akt).

Dotychczas powód nie zapłacił pozwanemu kwoty 600 zł zasądzonej przez Sąd wyrokiem z dnia 14 października 2014r. Natomiast pozwany nie zapłacił powodowi wynagrodzenia za pracę świadczoną w ramach zawartych umów zlecenia (dowód: zeznania powoda k. 174-175 akt, okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów: umowy k. 6-7, 8-9, 49-50 akt, oświadczenia k. 10, 51 akt, wezwania do zapłaty k. 11-12, 54 akt, wypowiedzenia k. 13-14, 17-18, 52, 55 akt, pism k. 15-16, 56 akt, postanowienia k. 33-34, 99 akt, wyroku k. 109 akt, odpis KRS k. 44-47 akt, rachunków k. 58-61, 84-86, 141-147 akt, oświadczenia o dokonaniu potrącenia k. 140 akt, zeznań świadka K. G. k. 111-112 akt oraz zeznań powoda S. B. k. 72-74, 112-113, 174-175 akt, opinii biegłego z zakresu rachunkowości W. J. k. 125-132 akt.

Za wiarygodne uznał Sąd dokumenty powołane wyżej. Ich prawdziwości oraz treści w nich zawartych nie kwestionowała żadna ze stron, a Sąd nie miał podstaw, by czynić to z urzędu.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka i powoda, były one ze sobą zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Bezspornym był fakt zawarcia umów zlecenia, ich treści oraz tego, że umowa zawarta 16 marca 2014 r. została rozwiązana. Przedmiotem sporu było czy umowę skutecznie rozwiązał powód swoim oświadczeniem z dnia 24 marca 2014 r. czy też skutek taki wywołało dopiero oświadczenie złożone przez pozwaną spółkę 26 marca 2014 r. oraz czy istniały ważne przyczyny rozwiązania umowy, które upoważniały zleceniodawcę do naliczenia kary umownej w wysokości 5 krotnego wynagrodzenia. Powyższe jednak dotyczy oceny prawnej, a stan faktyczny w tym zakresie nie jest sporny.

Odnośnie wyliczenia należności za pracę powoda Sąd oparł się na opinii biegłego z zakresu rachunkowości W. J.. Sporządzona dla potrzeb niniejszej sprawy opinia biegłego zasługiwała na walor wiarygodności, gdyż sporządzona została przez osobę dysponującą odpowiednią wiedzą, poprzedzona analizą dokumentów. Opinię sporządzono w sposób rzeczowy i merytorycznie poprawny. Wnioski biegłego zostały zaakceptowane przez strony, a pozwany ponadto wykazał, że z tytułu wynagrodzenia wyliczonego przez biegłego odprowadził już świadczenia publicznoprawne.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się częściowo zasadne.

W niniejszej sprawie niespornym jest, że strony zawarły dwie umowy zlecenia, z czego jedna rozwiązała się ze względu na upływ czasu na jaki została zawarta, a druga umowa została rozwiązana przez strony poprzez złożenie oświadczeń zawierających wypowiedzenie umowy. W przedmiotowej sprawie powód dochodził zapłaty należności, obejmującej nieuiszczone wynagrodzenie z pierwszej umowy oraz część wynagrodzenia za czynności dokonane na podstawie drugiej umowy.

Stosownie do treści art. 734 §1 k.c., przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności dla dającego zlecenie. Z art. 735. § 1 k.c. wynika, że jeżeli ani z umowy, ani z okoliczności nie wynika, że przyjmujący zlecenie zobowiązał się wykonać je bez wynagrodzenia, za wykonanie zlecenia należy się wynagrodzenie. W myśl art. 735 § 2 k.c. jeżeli nie ma obowiązującej taryfy, a nie umówiono się o wysokość wynagrodzenia, należy się wynagrodzenie odpowiadające wykonanej pracy.

W ramach umów S. B. zobowiązał się do wykonywania czynności polegających na przeglądzie, konserwacji i naprawie instalacji elektrycznych urządzeń służących do regranulacji folii zleciodawcy. Za wykonanie zlecenia zleciodawca zobowiązał się wypłacić wynagrodzenie w kwocie (...) zł brutto miesięcznie.

Powód przepracował dla pozwanego 1 miesiąc i 8 dni. Za wykonaną pracę powodowi należało się: za okres od 12 lutego 2014 r. do 28 lutego 2014 r. kwota 1092 zł brutto i za okres od 1 marca 2014 r. do 19 marca 2014 r. kwota 1200 zł brutto tj. łącznie kwota 2292 zł brutto. Pozwany przyznał, że powód przepracował w marcu 2014 r. 15 dni i jego wynagrodzenie powinno wynosić 1200 zł brutto. Spółka za marzec 2014 r. wyliczyła wynagrodzenie w kwocie 1120 zł brutto i od takiej kwoty odprowadziła należności publicznoprawne w kwocie 304,52 zł. Zatem za marzec 2014 r. do wypłaty pozostaje kwota 815,48 zł netto. Za luty 2014 r. pozwana odprowadziła i zapłaciła należności publicznoprawne w wysokości 297,52 zł i do wypłaty pozostaje kwota 794,48 zł netto. Łącznie daje to kwotę 1689,95 zł netto, którą zgodnie z art. 735 k.c. (...) sp. z (...) w W. powinna była wypłacić powodowi. Kwota ta nie została jednak wypłacona, gdyż zdaniem pozwanego zachodziły przesłanki do obciążenia S. B. karą umowną w wysokości przekraczającej należne wynagrodzenie.

Z ustalonego stanu faktycznego wynika jednoznacznie, iż strony ustaliły, że umowa może być rozwiązana w każdym czasie za porozumieniem stron. Zleceniobiorca zastrzegł sobie możliwość rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku naruszenia przez zleceniobiorcę warunków umowy, a w szczególności w przypadku utraty uprawnień do wykonywania umowy lub wykonywania jej w stanie nietrzeźwości. W przypadku rozwiązania umowy z tych powodów, zleceniobiorca miał zapłacić zleciodawcy karę umowną w wysokości 5-krotnego wynagrodzenia. W rozpatrywanej sprawie kwestią bezsporną pomiędzy stronami było, iż powód wywiązał się z umowy pierwszej natomiast przedmiotem sporu było czy sposób rozwiązania drugiej umowy dawał pozwanemu możliwość zastosowania kar umownych.

Zgodnie z normą prawną wynikającą z treści art. 746 § 1 i § 2 k.c., dający zlecenie i przyjmujący zlecenie mogą je wypowiedzieć w każdym czasie. Dający zlecenie powinien jednak zwrócić przyjmującemu zlecenie wydatki, które ten poczynił w celu należytego wykonania zlecenia; w razie odpłatnego zlecenia obowiązany jest uiszczyć przyjmującemu zlecenie część wynagrodzenia odpowiadającą jego dotychczasowym czynnościom, a jeżeli wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, powinien także naprawić szkodę. Natomiast przyjmujący zlecenie, gdy zlecenie jest odpłatne, a

wypowiedzenie nastąpiło bez ważnego powodu, jest odpowiedzialny za szkodę. Tym samym każda ze stron ma prawo wypowiedzieć umowę w każdym czasie. Oznacza to możliwość wypowiedzenia w każdym momencie trwania umowy oraz bez względu na okoliczności, bez potrzeby zaistnienia ku temu ważnej przyczyny. Nie wymaga ono podania powodu wypowiedzenia. Istnienie ważnego powodu wypowiedzenia umowy ma jednak znaczenie w zakresie jego skutków. Brak ważnego powodu wypowiedzenia zlecenia odpłatnego powoduje odpowiedzialność odszkodowawczą strony wypowiadającej umowę (art. 746 § 1 in fine i § 2 in fine k.c.). Oświadczenie woli o wypowiedzeniu umowy nie wymaga żadnej szczególnej formy. Może zostać złożone w każdy sposób, który ujawnia wolę rozwiązania umowy w sposób dostateczny (art. 60 k.c.). Jeżeli umowa zlecenia została zawarta na piśmie albo w innej formie szczególnej, wypowiedzenie powinno zostać stwierdzone pismem (art. 77 § 2 i 3 k.c.). Adresatem tego oświadczenia jest druga strona umowy. Zostaje ono złożone, gdy dotarło do drugiej strony albo zostało wprowadzone do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, że druga strona mogła się zapoznać z jego treścią (art. 61 k.c.). Ponieważ przepisy art. 746 k.c. nie wskazują terminów wypowiedzenia, wypowiedzenie zlecenia następuje ze skutkiem natychmiastowym. Zobowiązanie wygasa z chwilą złożenia oświadczenia o wypowiedzeniu zgodnie z art. 61 k.c.

W niniejszej sprawie w dniu 24 marca 2014r. S. B. złożył pisemne oświadczenie o rozwiązaniu umowy w siedzibie pozwanej. (...) sp. z (...) w W. uzyskała wiadomość o wypowiedzeniu umowy w dniu 24 marca 2015 r. to z tym dniem doszło do rozwiązania umowy. W tym oświadczeniu powód nie wskazał przyczyn rozwiązania umowy, jednakże pozwany zgodził się na jej rozwiązanie, gdyż w dniu 26 marca 2014 r. sam złożył oświadczenia o rozwiązaniu umowy. W tej sytuacji należy uznać, że doszło do rozwiązania umowy z dnia 16 marca 2014 r. za porozumieniem stron.

W umowie zleceniobiorca zastrzegł sobie możliwość rozwiązania umowy ze skutkiem natychmiastowym w przypadku naruszenia przez zleceniobiorcę warunków umowy, a w szczególności w przypadku utraty uprawnień do wykonywania umowy lub wykonywania jej w stanie nietrzeźwości. W przypadku rozwiązania umowy z tych powodów, zleceniobiorca miał zapłacić zleceniodawcy karę umowną w wysokości 5-krotnego wynagrodzenia.

Zgodnie z art. 6 k.c. na pozwanym ciążył obowiązek wykazania, iż zaszły przesłanki uprawniające do naliczenia kary umownej oraz wielkość szkody spowodowanej kradzieżą kabla. Pozwany nie wykazał, by powód utracił uprawnienia do wykonania umowy bądź świadczył ją w stanie nietrzeźwości. Do wykonania umowy zlecenia powód powinien mieć uprawnienia nadane przez (...). W chwili zawierania umów powód dysponował takimi uprawnieniami i ma je w dalszym ciągu. Pozwany nie przedstawił żadnych dowodów na to, że powód świadczył pracę będąc w stanie nietrzeźwości. Tym samym nie zaistniały przesłanki do naliczenia kary umownej. Również pozwany nie wykazał, by szkoda spowodowana kradzieżą kabla była wyższa niż 600 zł. W takiej wysokości szkoda została ustalona przez Sąd w wyroku z 14 października 2014 r. w sprawie II K 804/14, a w toku niniejszego postępowania pozwany nie wykazał aby szkoda była większa. Tym samym Sąd uznał, iż nie było podstawy prawnej do obciążenia powoda kwotą 15900 zł.

W piśmie z dnia 29 maja 2015 r., które zostało doręczone powodowi w dniu 25 czerwca 2015 r., pozwany złożył oświadczenie o potrąceniu kwoty 600 zł.

Przesłanki dopuszczalności potrącenia wierzytelności zostały określone w art. 498 § 1 kodeksu cywilnego. Zgodnie z tym przepisem, gdy dwie osoby są jednocześnie względem siebie dłużnikami i wierzycielami, każda z nich może potrącić swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, jeżeli przedmiotem obu wierzytelności są pieniądze lub rzeczy tej samej jakości oznaczone tylko, co do gatunku, a obie wierzytelności są wymagalne i mogą być dochodzone przed sądem lub przed innym organem państwowym. Wskutek potrącenia obie wierzytelności umarzają się nawzajem do wysokości wierzytelności niższej. Zgodnie z art. 499. k.c. potrącenia dokonuje się przez oświadczenie złożone drugiej stronie. Oświadczenie ma moc wsteczną od chwili, kiedy potrącenie stało się możliwe.

Mając na uwadze powyższy przepis stwierdzić należy, iż dopuszczalność potrącenia uzależniona jest od współlistnienia ustawowo określonych przesłanek. Pierwszą z nich jest wzajemność wierzytelności, tj., aby potrącający był równocześnie dłużnikiem oraz wierzycielem swego wierzyciela. Wierzytelności podlegające potrąceniu mogą wynikać zarówno z różnych tytułów, jak i tylko z jednego z tytułu (Tadeusz Wiśniewski, Komentarz do art. 498 kodeksu cywilnego, Lexpolonica).

W niniejszej sprawie pozwana spółka (...) sp. z oo w W. wykazał, że w stosunku do powoda S. B. przysługuje jej wymagalna wierzytelność w kwocie 600 zł zasądzonej wyrokiem z dnia 14 października 2014 r. w sprawie II K 804/14. Tym samym pozwany jest wierzycielem powoda do kwoty 600 zł i w związku z powyższym stwierdzić należy, iż wierzytelności przysługujące zarówno powodowi jak i pozwanej są wzajemne.

Kolejną przesłanką dopuszczalności potrącenia jest jednorodność świadczeń obu wierzytelności. Zachodzi ona, w myśl art. 498 § 1, gdy przedmiotem świadczeń są jednocześnie albo pieniądze, albo rzeczy oznaczone tylko, co do gatunku i zarazem tej samej jakości (Tadeusz Wiśniewski, Komentarz do art. 498 kodeksu cywilnego).

W niniejszej sprawie przedmiotem świadczeń są pieniądze, w przypadku wierzytelności powoda jest to kwota 1689,95 zł z odsetkami, zaś w przypadku pozwanego kwoty: 600 zł.

Dalszą przesłanką potrącenia jest wymagalność obu wierzytelności. Wymagalność oznacza to, że jeden i drugi wierzyciel mogą nawzajem żądać od siebie spełnienia należnych im świadczeń.

W niniejszym stanie faktycznym, w chwili składania przez pozwanego oświadczenia o potrąceniu tj. 29 maja 2015 r., zgromadzone w sprawie dowody pozwalają uznać, iż wierzytelności istniały i były wymagalne.

Końcowym elementem konstrukcji potrącenia jest zaskarżalność obu potrącanych wierzytelności. Oznacza to, iż każda z wierzytelności powinna nadawać się do dochodzenia przed sądem lub innym organem państwowym. W orzecznictwie wskazuje się, że "warunkiem potrącenia nie jest stwierdzenie wymagalności roszczenia tytułem sądowym, a jedynie możliwość jego dochodzenia przed sądem. Do sądu należy natomiast ustalenie, czy wierzytelność rzeczywiście istniała i w konsekwencji, czy z mocy art. 498 § 2 k.c. doszło do wzajemnego umorzenia wierzytelności do wysokości wierzytelności niższej" (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 31 maja 2006 r., I ACa 1390/05, LEX nr 278407).

W niniejszej sprawie, w chwili składania przez pozwanego oświadczenia o potrąceniu, wierzytelności stron istniały i obie mogły być dochodzone przed sądem.

Do potrącenia długu z wierzytelnością nie dochodzi automatycznie przez to, że istnieją dwie wzajemne wierzytelności nadające się do potrącenia, ale konieczne jest oświadczenie, iż korzysta się z prawa potrącenia (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 lutego 2000 r., I CKN 398/98, LEX nr 50856). Jednocześnie oświadczenie jest jedynym elementem potrzebnym do skonstruowania czynności prawnej potrącenia, a oświadczenie o potrąceniu jest jego dokonaniem. Dla skuteczności potrącenia nie jest potrzebna zgoda drugiej strony, a potrącający może dokonać potrącenia nawet wbrew woli drugiej strony. Nadto strona, która otrzymała zawiadomienie o potrąceniu nie ma obowiązku zawiadamiać potrącającego, czy godzi się na potrącenie. Oświadczenie o potrąceniu ma charakter kształtujący prawo, gdyż bez niego, pomimo zaistnienia ustawowych przesłanek potrącenia (art. 498 § 1 k.c.), nie dojdzie do wzajemnego umorzenia wierzytelności (T. Wiśniewski (w:) Komentarz..., s. 575; K. Zagrobelny (w:) Kodeks..., s. 902; K. Zawada (w:) Kodeks..., s. 116; W. Bryl (w:) Kodeks..., s. 1210; Z. Radwański, A. Olejniczak, Zobowiązania..., s. 353; M. Pyziak-Szafnicka (w:) System..., s. 1134; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 marca 2009 r., VI ACa 1278/2008, niepubl.). W przypadku skutecznie dokonanej czynności prawnej potrącenia dochodzi do umorzenia wierzytelności, a więc do utworzenia nowej treści stosunku prawnego między stronami (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 26 marca 2009 r., VI ACa 1278/2008, niepubl.).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 16 listopada 2006 r. (II CSK 173/2006, niepubl.) wskazał, że potrącenie następuje przez złożenie drugiej stronie oświadczenia woli i w ten właśnie sposób dochodzi do umorzenia wzajemnych wierzytelności. Jednakże w razie sporu o istnienie i zakres wierzytelności niezbędne jest wykazanie wszystkich przesłanek skuteczności potrącenia.

Przepis art. 499 k.c. wiąże skuteczność dokonania potrącenia nie z chwilą sporządzenia dokumentu zawierającego oświadczenie o potrąceniu, ale z chwilą złożenia oświadczenia drugiej stronie, co z mocy art. 61 § 1 k.c. oznacza dotarcie oświadczenia do adresata w taki sposób, że mógł on się zapoznać z jego treścią (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja

2005 r., II CK 690/2004, niepubl.). Oświadczenie o potrąceniu nie musi być dokonane w szczególnej formie. Forma tego oświadczenia jest dowolna, może więc być złożone ustnie, pisemnie, w formie elektronicznej, poza sądem lub w toku sporu sądowego w formie zarzutu lub powództwa wzajemnego (L. Stecki (w:) Kodeks..., s. 498; K. Zagrobelny (w:) Kodeks..., s. 904; W. Bryl (w:) Kodeks..., s. 1210).

Składając oświadczenie o potrąceniu, potrącający nie musi *expressis verbis* użyć zwrotu, że potrąca swoją wierzytelność z wierzytelności drugiej strony, lecz wystarczy, by ujawnił swoją wolę umorzenia obu wierzytelności przez ich wzajemne przeciwstawienie sobie (T. Wiśniewski (w:) Komentarz..., s. 576; postanowienie SN z dnia 9 marca 1972 r., III PZP 2/72, niepubl.).

Podniesienie zarzutu potrącenia w odpowiedzi na pozew jest równoznaczne ze złożeniem oświadczenia o potrąceniu, jeśli takie oświadczenie nie zostało złożone wcześniej (wyrok SN z dnia 4 lutego 2004 r., I CK 181/2003, M. Praw. 2006, nr 10, s. 540, M. Praw. 2007, nr 4, s. 205).

Przyjmuje się w orzecznictwie, że warunkiem skuteczności oświadczenia o potrąceniu składanego drugiej stronie, jeżeli chodzi o wzajemną wierzytelność potrącającego jest jej skonkretyzowanie pod względem rodzajowym, terminowym i wartościowym, w tym dokładne określenie kwoty pieniężnej, w jakiej ta wierzytelność się wyraża (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 2006 r. IV CSK 299/2006, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 maja 1968 r., II PR 202/68, niepubl.; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CKN 730/98).

Przepis art. 499 zdanie drugie k.c. reguluje zagadnienie skutków prawnych potrącenia w aspekcie czasowym. Oznacza to, że złożone skutecznie oświadczenie o potrąceniu wywiera skutki prawne (określone w art. 498 § 2 k.c.) od chwili, kiedy potrącenie stało się w ogóle możliwe, a więc od daty, w której istniał tzw. stan potrącalności obu wierzytelności (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 listopada 2003 r., III CK 152/02, LEX nr 157288).

Skutki potrącenia powstają w chwili dojścia do drugiej strony oświadczenia, zgodnie z art. 61 k.c. Oświadczenie to jednak ma moc wsteczną (*ex tunc*) od czasu, gdy potrącenie stało się możliwe, tj. w chwili rozpoczęcia fazy kompensacyjnej czy inaczej – powstania stanu potrącalności, czyli wówczas gdy wystąpiły kumulatywnie wszystkie przesłanki potrącenia. Wprawdzie oświadczenie ma moc wsteczną, jednak w momencie jego składania nadal musi trwać sama możliwość potrącenia. Uniemożliwiają potrącenie takie zdarzenia prawne, jak np. wykonanie zobowiązania, rozwiązanie stosunku zobowiązaniowego, odstąpienie od umowy, czyli wszystkie te zdarzenia, które unicestwiają istnienie wierzytelności (T. Wiśniewski (w:) Komentarz..., s. 576).

W niniejszej sprawie powód S. B. wykazał istnienie wierzytelności w wysokości 1689,95 zł z tytułu wynagrodzenia za pracę. W piśmie procesowym z dnia 29 maja 2015 r., doręczonym powodowi 25 czerwca 2015 r., pozwany (...) sp. z (...) w W. złożył oświadczenie o potrąceniu wierzytelności w wysokości 600 zł. W wyniku dokonanego potrącenia zobowiązanie pozwanego umorzyło się do kwoty 600 zł, co skutkowało zasądzeniem należności na rzecz powoda w wysokości 1089,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa tj. 4 kwietnia 2014 r. do dnia zapłaty. O żądaniu odsetkowym Sąd orzekł mając na uwadze treść art. 359§ 2 k.c. w zw. z art. 481§1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

O kosztach Sąd orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c. znosząc koszty postępowania ze względu na częściowe uwzględnienie żądań. Na podstawie art. 83 ust 2 w zw. z art. 113 ust 4 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami związanymi ze sporządzeniem opinii wydatkowanymi z budżetu.

Z tych względów Sąd orzekł jak w wyroku.

(...)